

Kopie
Afgeleverd aan: mr. VERSYP Philippe
art. 792 Ger. W.
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

149306

Uitgifte

Repertoriumnummer 2019 / 5017
Datum van uitspraak 21 juni 2019
Rolnummer 2016/AR/650 2016/AR/1047

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

Niet aan te bieden aan de
ontvanger

voeging:
2016/AR/650
2016/AR/1047

Hof van beroep Gent

Arrest

negende kamer

Aangeboden op
Niet te registreren

COVER 01-00001437766-0001-0020-02-01-1

2016/AR/650 - In de zaak van:

PLAFONNERINGS-BEZETTINGSWERKEN DE BEUCKELAER MARCEL N.V., ON 0408.065.835,
met maatschappelijke zetel te 2980 ZOERSEL, Bethanienlei 15,

hierna ook "(onderaannemer pleisterwerken) DE BEUCKELAER" genoemd,
appellante,

hebbende als raadsman mr. SCHAERLAEKENS Tom, advocaat te 2000 ANTWERPEN,
Kapucinessenstraat 13

tegen

SIGNINA N.V. (voorheen BATSLEER KOEN N.V.), ON 0445.385.495,
met maatschappelijke zetel te 9880 AALTER, Groendreef 32,

hierna ook "(hoofdaannemer) SIGNINA" genoemd,
geïntimeerde,

hebbende als raadsman mr. VAN CUYCK Mieke, advocaat te 9890 DIKKELVENNE, St.-
Christianastraat 48

aangezegd:

1. **SCHILDERWERKEN DE MUYNCK B.V.B.A.**, ON 0872.003.571,
met maatschappelijke zetel te 9880 AALTER, Weibroekdreef 41,
thans failliet verklaard bij vonnis van de rechtbank van koophandel te Gent, afdeling Gent
d.d. 22.08.2018, waarbij als curator werd aangesteld
JOSEPH Ronny, advocaat,
kantoorhoudende te 9000 Gent Martelaarslaan 210

2. **SIKA BELGIUM N.V.**, ON 0402007392,
(voorheen nv Pentagon Plastics)
met maatschappelijke zetel te 9810 NAZARETH, Venecoweg 37,

hebbende als raadsman mr. KENNES Luk, advocaat te 8500 KORTRIJK, Doorniksewijk 66

3. **V.M.E. RESIDENTIE GALION-FREGATE-CARAVELLE**, ON 0824.763.878,
met maatschappelijke zetel Portiekenlaan 26 te 8434 WESTENDE,
vertegenwoordigd door haar syndicus DE SYNDIC C.V.B.A. te 8000 BRUGGE, Hendrik
Brugmansstraat 2 bus 0001, volgens laatste conclusie d.d. 07.05.2018
doch evenwel volgens laatste conclusie d.d. 07.01.2019 neergelegd in de zaak 2016/AR/1047

vertegenwoordigd door haar syndicus IMASBO B.V.B.A. met zetel te 8434 WESTENDE, Gerststraat 14,

hebbende als raadsman mr. VERSYP Philippe, advocaat te 8660 DE PANNE, Koninklijke Baan 30

4. **BOUWKUNDIG STUDIEBUREEL JAN DE POORTERE B.V.B.A.**, ON 0465.659.683, met maatschappelijke zetel te 8700 TIELT, Godskrijgstraat 5,

hebbende als raadsman mr. VERCRUYSSSE Nele, advocaat te 8500 KORTRIJK, Beneluxpark 15

EN

2016/AR/1047 - In de zaak van:

SIGNINA N.V. (voorheen BATSLEER KOEN N.V.), ON 0445.385.495, met maatschappelijke zetel te 9880 AALTER, Groendreef 32,

appellante,

hebbende als raadsman mr. VAN CUYCK Mieke, advocaat te 9890 DIKKELVENNE, St.-Christianastraat 48

tegen

1. **PLAFONNERINGS-BEZETTINGSWERKEN DE BEUCKELAER MARCEL N.V.**, ON 0408.065.835, met maatschappelijke zetel te 2980 ZOERSEL, Bethanienlei 15,

geïntimeerde,

hebbende als raadsman mr. SCHAERLAEKENS Tom, advocaat te 2000 ANTWERPEN, Kapucinessenstraat 13

2. **SCHILDERWERKEN DE MUYNCK B.V.B.A.**, ON 0872.003.571, met maatschappelijke zetel te 9880 AALTER, Weibroekdreef 41, thans failliet verklaard bij vonnis van de rechtbank van koophandel te Gent, afdeling Gent d.d. 22.08.2018, waarbij als curator werd aangesteld **JOSEPH Ronny**, advocaat, kantoorhoudende te 9000 Gent Martelaarslaan 210

hierna ook "(onderaannemer schilderwerken) DE MUYNCK genoemd"
geïntimeerde,

3. **BOUWKUNDIG STUDIEBUREEL JAN DE POORTERE B.V.B.A.**, ON 0465.659.683,
met maatschappelijke zetel te 8700 TIELT, Godskrijgstraat 5,

hierna ook "(architect) DE POORTERE genoemd"
geïntimeerde,

hebbende als raadsman mr. VERCRUYSSSE Nele, advocaat te 8500 KORTRIJK, Beneluxpark 15

4. **SIKA BELGIUM N.V.**, ON 0425.684.005,
(voorheen nv Pentagon Plastics)
met maatschappelijke zetel te 9810 NAZARETH, Venecoweg 37,

hierna ook "(verfleverancier) SIKA genoemd"
geïntimeerde,

hebbende als raadsman mr. KENNES Luk, advocaat te 8500 KORTRIJK, Doorniksewijk 66

5. **VME RESIDENTIE GALION-FREGATE-CARAVELLE**, ON 0459.210.767,
met maatschappelijke zetel Portiekenlaan 26 te 8434 MIDDELKERKE-WESTENDE,
vertegenwoordigd door haar syndicus IMASBO B.V.B.A. met zetel te 8434 WESTENDE,
Gerststraat 14,

hierna ook "de VME" genoemd,
geïntimeerde,

hebbende als raadsman mr. VERSYP Philippe, advocaat te 8660 DE PANNE, Koninklijke Baan
30

wijst het hof het volgend arrest:

1.

Het hof heeft de verschenen partijen gehoord bij monde van hun raadslieden in openbare terechtzitting en in het Nederlands. De curatoren van het faillissement van de BVBA SCHILDERWERKEN DE MUYNCK qq. zijn niet ter zitting verschenen, noch iemand voor hen; aan de andere partijen werd het voordeel van art. 747, § 2 Ger.W. verleend.

De voor partijen neergelegde conclusies en overgelegde stukken werden ingezien.

De verschenen partijen verklaarden ter zitting bij monde van hun raadsman dat alle neergelegde conclusies en overlegde stukken in het debat worden aanvaard.

2.

2.1. De bestreden beslissing is het vonnis van de rechtbank van koophandel Gent, afdeling Gent, negende kamer, op 10 december 2015 gewezen in de zaak die daar gekend was onder A.R. nummer A/07/00164, waartegen:

- DE BEUCKELAER (in de zaak 2016/AR/650) tijdig en geldig naar de vorm en hoger beroep heeft ingesteld bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van dit hof op 11 april 2016
- SIGNINA (in de zaak 2016/AR/1047) tijdig en geldig naar de vorm hoger beroep heeft ingesteld bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het hof op 9 juni 2016.

Er is (in de zaak 2016/AR/1047) incidenteel beroep van architect DE POORTERE en van de VME.

2.2. In de beide zaken werd beroep ingesteld tegen hetzelfde vonnis. In toepassing van art. 30 Ger.W. worden de zaken voor een goede rechtsbedeling gevoegd.

3.

Het geschil heeft betrekking op gevelrenovatiewerken aan de residentie GALION- FREGATTE-CARAVELLE, gelegen te Westende, en meer bepaald op de renovatiewerken aan de gevel "Q" die de eerste fase van het geheel der gevelrenovatiewerken aan de residentie vormden.

De VME van deze residentie nam daartoe DE POORTERE als architect onder de arm en vertrouwde het geheel van de werken toe aan SIGNINA (in die tijd nog "N.V. KOEN BATSLEER").

SIGNINA deed (in de omstandigheden/mate zoals hierna gepreciseerd) in onderaanneming beroep op DE BEUCKELAER voor gevelpleisterwerken en op DE MUYNCK voor schilderwerken. De verfproducten werden geleverd door SIKA (toen nog "N.V. PENTAGON PLASTICS").

Al bij de oplevering van de werken bleek het gewapend verfsysteem los te komen, waarbij ook stukken van het pleisterwerk mee losgetrokken werden.

Bij beschikking in kort geding van 30 juni 2005 werd de heer FIEMS aangesteld als gerechtsdeskundige. Hij sloot zijn eindverslag af op 25 oktober 2006. Hoofdaannemer SIGNINA nam het initiatief tot deze kort gedingprocedure, waarin verder partij waren: (1) onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER, (2) onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK, (3) leverancier van verfproducten SIKA en (4) de VME.

Hoofdaannemer SIGNINA nam in januari 2007 het initiatief tot de procedure ten gronde. Hij richtte zich tegen de onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER en de onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK. De VME kwam vrijwillig tussen en de onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK liet de verfleverancier SIKA in gedwongen tussenkomst dagvaarden.

Aangezien hij geen voldoende opheldering vond in het expertiseverslag FIEMS, stelde de eerste rechter bij niet bestreden tussenvonnissen van 18 december 2008 de heer David ROYER als gerechtsdeskundige aan.

Vervolgens liet de VME op 5 oktober 2009 architect DE POORTERE in gedwongen tussenkomst dagvaarden; bij niet bestreden tussenvonnissen van 22 januari 2010 werd de architect veroordeeld tot tussenkomst in de procedure en in de bevolen gerechtsexpertise, waaromtrent de eerste rechter stelde dat de deskundige nog geen onderzoeksdaden had verricht, noch standpunt had ingenomen.

De gerechtsdeskundige legde zijn eindverslag op 29 november 2011 ter griffie neer.

4.

De eerste rechter oordeelde in het bestreden eindvonnis (samengevat) als volgt.

Zich steunend op de bevindingen van de expertise ROYER nam de eerste rechter aan dat de cementmortel die was aangebracht door de onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER, m.n. een *kalkgebonden* cementmortel, niet compatibel was met het gewapend verfsysteem.

Hij weerhield de hoofdelijke gehoudenheid van architect DE POORTERE en hoofdaannemer SIGNINA ten aanzien van de VME.

Onderling weerhield hij een juridische aansprakelijkheid van 20 % in hoofde van architect DE POORTERE en van hoofdaannemer SIGNINA.

In de verhouding tussen de hoofdaannemer SIGNINA en onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER weerhield hij een juridische aansprakelijkheid van 3/4 en 1/4.

Hij weerhield voorts geen aansprakelijkheid in hoofde van onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK en in hoofde van leverancier van de verf SIKA.

Hij veroordeelde volgende partijen tot volgende betaling/vrijwaring:

- architect DE POORTERE en hoofdaannemer SIGNINA ten aanzien van de VME: 47.413,06 euro (m.n. 39.913,06 euro herstellkosten en 7.500,00 euro genotsderving), meer de rente aan wettelijke rentevoet vanaf neerlegging van het eindverslag van deskundige ROYER, d.i. vanaf 29 november 2011 (tot algehele betaling).
- onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER: vrijwaring van hoofdaannemer SIGNINA voor alle bedragen waartoe hij veroordeeld wordt ten aanzien van de VME, zo in hoofdsom, rente als kosten *(en dit spijs het feit dat hij in hoofde van onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER slechts een aansprakelijkheid van ¼ weerhield in de onderlinge verhouding tot hoofdaannemer SIGNINA)*.
- hoofdaannemer SIGNINA ten aanzien van onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK: het gefactureerde saldo voor de schilderwerken: 10.000,00 euro, meer (1) de rente aan de rentevoet van de wet van 2 augustus 2002 vanaf vervaldatum van de factuur tot algehele betalingen en (2) een schadebeding van 10 %.
- onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK ten aanzien van verfleverancier SIKA: het saldo van de gefactureerde prijs voor de verfproducten: 4.494,92 euro meer de rente aan de rentevoet van de wet van 2 augustus 2002 vanaf de vervaldata van de facturen tot algehele betaling en een (herleid conventioneel) schadebeding van 10 %.

Het meer gevorderde wees hij al als ongegrond.

Verder oordeelde hij over de gedingkosten, zoals in het vonnis gepreciseerd.

5.

Partijen beogen volgens hun syntheseconclusie in hoger beroep (essentie) het volgende:

5.1. Onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER beoogt de afwijzing van de vrijwaringsvordering van hoofdaannemer SIGNINA als ongegrond en de verwijzing van laatstgenoemde in de gedingkosten; dit (desnoods) na voorlegging door de hoofdaannemer en de architect van een aantal door DE BEUCKELAER in haar syntheseconclusie gepreciseerde stukken.

5.2. Hoofdaannemer SIGNINA beoogt de afwijzing van de vordering van de VME jegens haar als ongegrond.

Minstens vraagt zij de veroordeling van zowel de onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER als van de onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK, solidair, in solidum, minstens de ene bij gebreke aan de andere tot algehele vrijwaring (zo in hoofdsom, rente als kosten) voor iedere veroordeling die ze zou oplopen ten aanzien van de VME.

Tevens beoogt ze de afwijzing van de factuurvordering van haar onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK in betaling van het factuursaldo voor uitgevoerd werk.

Verder vraagt ze de afwijzing van het incidenteel beroep van de VME en van de onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK en de verwijzing van haar wederpartijen (DE BEUCKELAER, DE MUYNCK, de VME en DE POORTERE) solidair, in solidum, minstens de ene bij gebreke aan de andere in de gedingkosten.

5.3. Onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK besluit tot (1) de afwijzing van het hoger beroep van SIGNINA als onontvankelijk, minstens als ongegrond, (2) de bevestiging van het bestreden vonnis en (3) de verwijzing van SIGNINA in de gedingkosten gevallen in hoger beroep.

5.4. Architect DE POORTERE vraagt in hoofdorde de afwijzing van de vordering van de VME als niet ontvankelijk, minstens als ongegrond.

Ondergeschikt vraagt hij de vordering slechts gegrond te verklaren ten belope van zijn aandeel van 20 % en de schade cijfermatig te herleiden zoals in de conclusie gepreciseerd.

In geval van solidaire veroordeling of van veroordeling in solidum, richt hij zich in regres tot de partijen waarmee hij veroordeeld zou worden.

Verder vraagt hij de verwijzing van hoofdaannemer SIGNINA “of van de overige partijen” in de gedingkosten.

5.5. Verfleverancier SIKA besluit tot de bevestiging van het bestreden vonnis en tot de verwijzing van appellanten SIGNINA en DE BEUCKELAER, solidair, dan wel in solidum, en minstens van eerstgenoemde in de gedingkosten gevallen in hoger beroep.

Het hof merkt op dat geen van de ander partijen (en inzonderheid niet DE MUYNCK) beroep heeft ingesteld tegen de afwijzing van de vrijwaringsvordering van DE MUYNCK ten aanzien van SIKA en tegen de inwilliging van de tegeneis van SIKA ten aanzien van DE MUYNCK in betaling van haar facturen voor levering van producten. Wel komt SIGNINA op tegen haar veroordeling tot de kosten van het kort geding, gevallen aan de zijde van SIKA.

5.6. De VME beoogt in essentie de bevestiging van het bestreden vonnis, met dien verstande dat ze op incidenteel beroep aanspraak maakt op een (hoger) bedrag van 53.045,69 euro. Verder vraagt ze te oordelen over de gedingkosten, zoals in haar syntheseconclusie gepreciseerd.

6.

DE MUYNCK wordt niet gevolgd waar ze inroept dat het hoger beroep van SIGNINA niet ontvankelijk zou zijn omdat laatstgenoemde in het vonnis zou hebben berust.

In weerwil van wat DE MUYNCK dienaangaande voorhoudt, is er geen sprake van bepaalde en met elkaar overeenstemmende akten of feiten waaruit zou blijken dat SIGNINA het vaste voornemen had haar instemming te betuigen met het (thans) bestreden vonnis, inzonderheid ten aanzien van DE MUYNCK.

Dit blijkt naar oordeel van het hof m.n. niet genoegzaam uit het feit dat zij begin februari (weliswaar, voor zover als aangetoond, zonder voorbehoud of duiding) overging tot betaling aan onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK (na hiertoe door de toenmalige raadsman van laatstgenoemde te zijn aangeschreven) van de sommen/het factuursaldo waartoe ze middels de bestreden beslissing (die uitvoerbaar was bij voorraad) ten aanzien van haar was veroordeeld, om vervolgens (zonder voorafgaandelijk te hebben geschreven dat zij zich niet in het vonnis kon vinden) pas op 8 juni 2016 (d.i. m.n. nadat haar onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER, die haar volledig diende te vrijwaren, zelf hoger beroep had ingesteld middels verzoekschrift neergelegd op 11 april 2016) hoger beroep in te stellen.

SIGNINA diende krachtens het vonnis volledig te worden gevrijwaard door haar onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER; het vonnis werd haar anderzijds niet betekend. Het valt aldus te begrijpen dat SIGNINA niet de meest gerede partij was om als eerste hoger beroep in te stellen. Anders werd het toen haar onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER hoger beroep instelde.

Er blijkt niet dat door over te gaan tot betaling van het factuursaldo aan haar onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK, in de omstandigheden dat:

- (1) zij door de raadsman van laatstgenoemde onder dreiging van uitvoeringsdaden was aangeschreven in betaling van dit al bij al, en zeker in verhouding tot de discussie omtrent de door de VME gevorderde schadevergoeding, beperkte saldo
- (2) de overige partijen voor zover als aangetoond nog niet hadden te kennen gegeven of ze (inzonderheid inzake de discussie omtrent de schadevergoeding) al of niet hoger beroep zouden instellen,

SIGNINA stilzwijgend afstand zou hebben gedaan/zou hebben willen doen van haar rechten/mogelijkheden om alsnog hoger beroep in te stellen indien zij door het hoger beroep van één van de andere partijen (-en inzonderheid door het hoger beroep van de enige partij die haar volledig diende te vrijwaren, m.n. haar onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER-), alsnog dreigde tussen twee stoelen te vallen of het gelag te betalen voor wat de schadevordering betreft.

Waar voor het overige geen middelen van niet ontvankelijkheid van het hoger beroep van SIGNINA, het hoger beroep van DE BEUCKELAER en/of enig incidenteel beroep worden

ingeroepen en het hof geen ambtshalve op te werpen middelen van niet ontvankelijkheid ontwaart, zijn alle ingestelde beroepen ontvankelijk.

7.

7.1. Wat betreft de vordering van de VME ten aanzien van architect DE POORTERE.

Anders dan de eerste rechter en zoals door architect DE POORTERE als grief ingeroepen, is het hof, in weerwil van wat de VME inroept, van oordeel dat niet genoegzaam is aangetoond dat de kwestieuze gebreken stabiliteitsbedreigend zouden zijn, zoals bedoeld in art. 1792 B.W., derwijze dat niet is aangetoond dat zij vallen onder de in gezegde wetsbepaling voorziene tienjarige aansprakelijkheid, maar dat zij enkel als niet stabiliteitsbedreigende gebreken te catalogeren vallen, waaromtrent de aansprakelijkheidsvordering (inzonderheid ten aanzien van de architect) (zelfs al werden ze vastgesteld bij de oplevering) binnen redelijke termijn dient te worden ingesteld.

Er blijkt m.n. niet dat het loskomen van het verfsysteem, zelfs met een deel van de pleisterlaag (en zelfs al betreft het diverse grote oppervlaktes) van aard is de stabiliteit van het gebouw, of minstens van een deel ervan (inzonderheid de gevel) in het gedrang te brengen. De pleisterlaag die ten dele mee loskomt betreft niet de mortel waarmee betonherstellingen zijn uitgevoerd, maar betreft de sierpleister. Er blijkt niet dat dit van aard is de stabiliteit van het gebouw of van een deel ervan in het gedrang te brengen, zelf niet op termijn en zelfs niet indien dit niet bijtijds zou worden aangepakt/opgelost.

Uit de gegevens waarvan het hof vermag kennis te nemen, blijkt dat de VME architect DE POORTERE voor het eerst heeft aangesproken middels dagvaarding in tussenkomst van 5 oktober 2009. Voordien werd de architect slechts voor het eerst aangeschreven door de VME op 12 juni 2009, waarbij moet worden vastgesteld dat het hier slechts een vraag betrof om op het tweede plaatsbezoek van de toen lopende gerechtsexpertise ROYER aanwezig te zijn *“als technisch raadgever van de VME”*. Op 18 september 2009 verwijst de raadsman van de VME dan naar de afwezigheid van de architect op deze vergadering *“spijts belofte, zodat (hij) geen andere mogelijkheid had om tot dagvaarding in gedwongen tussenkomst te dagvaarden”*. Naar aanleiding van deze dagvaarding wordt de architect dan voor het eerst effectief aangesproken (en wordt 1,00 euro provisioneel gevorderd).

De jarenlange passieve houding ten aanzien van de architect sinds kennisname van het gebrek, m.n. een periode van meer dan vier jaar gedurende dewelke enkel initiatief werd ontwikkeld ten aanzien van de aannemer, wijst op een aanvaarden daarvan ten aanzien van de architect. De vordering ten aanzien van de architect werd aldus niet binnen de vereiste redelijke (proces)termijn ingesteld en is aldus af te wijzen als laattijdig.

7.2. Wat betreft de vordering van de VME ten aanzien van hoofdaannemer SIGNINA.

7.2.1. Naar oordeel van het hof volgt uit het expertiseverslag ROYER genoegzaam dat de technische oorzaak van het kwetsieve gebrek, m.n. het loskomen van het verfsysteem met een deel van de onderliggende pleisterlaag, te wijten is aan het niet compatibel zijn van de gebruikte kalkcementmortel met een gewapend verfsysteem.

Het advies/verslag van gerechtsdeskundige ROYER is daaromtrent duidelijk, onderbouwd en overtuigend. Het hof treedt het advies op dat punt bij. Wat partijen (en inzonderheid SIGNINA) nog aanvoeren ter betwisting van deze technische oorzaak, werd door de deskundige reeds afdoende ontmoet en waar nodig afdoende weerlegd en is niet van aard om daarover thans anders te doen oordelen.

(a) Een groot deel van de kritiek die SIGNINA in syntheseconclusie voor het hof uit ten aanzien van het advies van de gerechtsdeskundige (en ten aanzien van het feit dat dit advies door de eerste rechter werd gevolgd), (waarbij zij de deskundige onder meer verwijt zich op het juridisch pad te hebben begeven en/of niet gestaafde veronderstelling te hebben gemaakt omtrent het al of niet kennis hebben in hoofde van de onderaannemer pleisterwerken van het bestek), heeft betrekking op de onderlinge aansprakelijkheid tussen haarzelf als hoofdaannemer en haar onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER. In de rechtsverhouding ten aanzien van de VME is deze kritiek op het advies van de gerechtsdeskundige hoe dan ook niet dienstig, nu de VME enkel met hoofdaannemer SIGNINA een contractuele band heeft en SIGNINA ten aanzien van de VME moet instaan voor gebeurlijke contractuele fouten van haar onderaannemer(s).

Het zelfde geldt in de mate dat SIGNINA het advies van de gerechtsdeskundige en het bestreden vonnis bekritiseert waar geen (technische) verantwoordelijkheid, respectievelijk geen juridische aansprakelijkheid werd weerhouden in hoofde van haar onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK (of zelfs in hoofde van de leverancier van de verfproducten SIKA). Ook hier geldt dat SIGNINA ten aanzien van de VME, uit hoofde van haar contractuele aansprakelijkheid tegenover laatstgenoemde, dient in te staan voor (1) de gebeurlijke contractuele fouten van haar onderaannemer en/of (2) voor de gebeurlijke gebreken¹ in de door haar onderaannemer(s) gebruikte producten, waaromtrent SIGNINA inzonderheid ook verwijst naar het expertiseverslag FIEMS, doch waarvan het hof (zie ook verder) aanneemt dat dergelijke gebreken hier niet blijken.

(b) Een deel van de kritiek die SIGNINA in syntheseconclusie voor het hof uit ten aanzien van het advies van de gerechtsdeskundige en ten aanzien van het bestreden vonnis, heeft betrekking op de mate waarin zijzelf en de architect onderling (technisch, respectievelijk juridisch) aansprakelijk werden geacht, waarbij zij een verdeling van 1/5 voor de architect en

¹ voor zover niet objectief onnaspeurbaar, wat in deze zaak niet blijkt, zelfs niet wordt opgeworpen en voorts niet relevant is, nu het hof geen gebreken in deze producten bewezen acht (zie verder).

4/5 voor haarzelf geen verantwoorde, aanvaardbare en/of deugdelijke gemotiveerde verdeelsleutel acht.

Ten aanzien van de VME geldt evenwel dat indien de samenlopende fouten van de architect en haarzelf dezelfde schade hebben veroorzaakt, zij als (hoofd)aannemer die zich contractueel verbonden heeft ten aanzien van de VME in solidum aansprakelijk is voor het geheel van de schade. De eventueel te weerhouden controlefout van de architect is (hoogstens) een fout die samenloopt met de fout van de SIGNINA (of haar onderaannemer(s) voor wiens contractuele tekortkoming(en) zij zoals gezegd ten aanzien van de VME dient in te staan). Discussies over de tussen haarzelf en de architect onderling toe te passen verdeelsleutel, zijn aldus irrelevant ten aanzien van de VME.

Overigens: nu het hof de vordering van de VME tegenover de architect afwijst als laattijdig (zie hoger) en nu SIGNINA (evenmin als haar hierna mede aansprakelijk geachte onderaannemer pleisterwerken) binnen onderhavig geding evenmin tegenover de architect vordert, dient het hof geen verdere beoordeling te doen over gezegde verdeelsleutel.

(c) SIGNINA verwijt de deskundige nog dat hij geen rekening hield met door hemzelf (in zijn voorverslag) geopperde mogelijke schadeoorzaken, te weten (1) waterinfiltraties ter hoogte van verouderd buitenschrijnwerk, waarvoor de aansprakelijkheid bij de VME zou liggen en (2) invloeden van vorst en regen. Zij wordt hierin door het hof niet gevolgd.

c.1. Wat de infiltraties ter hoogte van het schrijnwerk betreft, verliest SIGNINA uit het oog dat de deskundige daarbij verwees naar *“andere (eerdere beperkte) gebreken”*, m.n. *“het loskomen van de verf op andere ondergronden vermoedelijk ten gevolge van infiltraties van regenwater ter hoogte van openingen en versleten buitenschrijnwerk”*. (eigen onderlijning door het hof).

Uit de gegevens waarop het hof vermag acht te slaan blijkt dat de gevel vier verschillende ondergronden vertoonde, te weten: sierpleister, beton + dunne sierpleister, geglazuurde baksteen en mozaïek betegeling.

De problematiek die de deskundige heeft onderzocht en de schade die hij heeft weerhouden betreft enkel deze te wijten aan het loskomen van het verfsysteem op (inzonderheid in regie hersteld/opnieuw aangebracht – zie verder) sierpleister (waarbij ook een deel van het sierpleister mee los kwam); daarbij werd geen schade in rekening gebracht die betrekking heeft op het loskomen van verf op andere ondergronden, die (dan) mogelijks te wijten zou kunnen zijn aan infiltraties via verouderd buitenschrijnwerk en/of ten laste zou vallen van de VME.

c.2. Waar de deskundige verwijst naar mogelijke invloeden van vorst en regen, is het evident dat eens het verfsysteem op bepaalde plaatsen (samen met pleisterwerk) loskomt (en m.a.w. doorbroken is) de weersomstandigheden daarop verder hun invloed uitoefenen zodat de gevel verder blijft degraderen; dit doet evenwel geen afbreuk aan de vaststelling

dat het gebrek zijn oorzaak vindt in het door de gerechtsdeskundige aangetoond onderling niet compatibel zijn van de gebruikte producten. Dit doet m.a.w. geen afbreuk aan de technische verantwoordelijkheid van de aannemer (-gebeurlijk de onderaannemer-) en/of aan de juridische verantwoordelijkheid van hoofdaannemer SIGNINA ten aanzien van de VME.

7.2.2. Cijfermatig.

(a) Uit de gerechtsexpertise blijkt genoegzaam dat de herstellkost 39.913,06 euro bedraagt.

Daarover wordt als zodanig geen betwisting gevoerd, met dien verstande dat de VME thans vraagt dat dit bedrag zou worden geactualiseerd aan de hand van de ABEX-index voor de periode mei 2001 (eerste index volgend op het verstrijken van de geldigheidsduur van de offerte van 3 maart 2011 waarop de schaderaming van de gerechtsdeskundige gebaseerd is) tot en met november 2011 (maand waarin de gerechtsdeskundige zijn eindverslag heeft opgesteld, zijnde het tijdstip vanaf wanneer de rente werd toegekend), en m.n. tot 40.545,69 euro.

Behoudens wat hierna over het BTW-tarief wordt gezegd, wordt de door de VME gemaakte berekening als zodanig niet betwist.

In de mate dat de rente niet werd/wordt toegekend en/of gevorderd vanaf een eerder tijdstip (m.n. vanaf gezegde offerte waarop de raming van de deskundige, die vervolgens door hem (in voorverslag of eindverslag) niet verder werd geactualiseerd), valt de actualisering aan de hand van de ABEX-index tot aan het afsluiten van het eindverslag in te willigen; de VME kan vervolgens (slechts) aanspraak maken (en maakt slechts aanspraak) op de vergoedende rente vanaf het afsluiten van het eindverslag, d.i. vanaf 29 november 2011.

Anderzijds dringt er zich een correctie op wat de BTW betreft, aangezien de eerste rechter ene BTW-tarief verrekende van 21 %, terwijl er (thans in hoger beroep) (ook in hoofde van de VME) geen betwisting bestaat dat het toepasselijke tarief 6 % is.

Dit geeft aanleiding tot volgende verrekening: $40.545,69 \text{ euro} \times 106/121 = 35.519,36 \text{ euro}$.

(b) Terecht laat SIGNINA gelden dat de VME geen aanspraak kan maken op genotsderving.

Niet de VME maar de individuele eigenaars zijn fysiek geconfronteerd geweest met een "lelijke gevel". Dit heeft mogelijks het genot aangetast van de individuele eigenaars, maar niet van de daarvan te onderscheiden VME. Indien er anderzijds huur werd gederfd, dan werd deze niet gederfd door de VME maar door de eigenaars van de betrokken appartementen.

7.3. Wat betreft de vrijwaringsvordering van hoofdaannemer SIGNINA tegenover haar onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER.

7.3.1. Het hof herhaalt dat uit het expertiseverslag ROYER genoegzaam blijkt dat de technische oorzaak van het kwestieuze gebrek, m.n. het loskomen van het verfsysteem met een deel van de onderliggende pleisterlaag, te wijten is aan het niet compatibel zijn van de gebruikte kalkcementmortel met een gewapend verfsysteem.

7.3.2. Uit de gegevens waarvan het hof vermag kennis te nemen, komt naar voor dat DE BEUCKELAER als onderaannemer onder de arm werd genomen (bestelling KB/AV-1184 van 19 oktober 2004) om pleisterwerken in regie uit te voeren nadat op de werf gebleken was dat (1) SIGNINA drastisch tewerk was gegaan bij het weggakken van bestaande sierpleister (wat niet voorzien was), (2) er nog bijkomend (zijnde voorzichtiger) sierpleister zou worden weggekapt, alsook nadat op de werfvergadering van 15 oktober 2004 (waarbij DE BEUCKELAER geenszins betrokken was) ten aanzien van de bouwheer/de VME onder meer was overeengekomen dat het heraanbrengen van sierpleister zou worden uitgevoerd in regie en SIGNINA prijs zou opgeven voor het plaatselijk afkappen van pleisterwerk + het uitcementeren (en ook voor het afkappen van bestaande mozaïektegels) (wat dan gebeurde op de daarop volgende werfvergadering van 22 oktober 2004, waar DE BEUCKELAER evenmin deel aan had). Niet zonder belang is dat op de werfvergadering van 22 oktober 2004 ook werd beslist dat (onder meer) de post 6.3. van het bijzonder bestek zou wegvallen; deze laatste post had precies betrekking op het "egaliseren van beton" met "fijne uitvlakmortel".

DE BEUCKELAER werd aldus gecontacteerd om meerwerken en/of vervangende werken, beslist terloops de uitvoering van de werf, in regie uit te voeren. Zij werd dus niet gecontacteerd om een deel van de werken, voorzien in het bijzonder bestek dat deel uitmaakte van de aannemingsovereenkomst tussen de bouwheer en SIGNINA, uit te voeren.

Het is juist dat de bestelbon in algemene voorgedrukte termen vermeldt "*gelieve onze bestelling te noteren voor de levering van de hierna vermelde materialen en/of prestaties voor een totaal bedrag van ... euro (niet ingevuld) hieronder verder gedetailleerd en overeenkomstig:*

- *de bepalingen van de bestekken, U wel bekend en verondersteld hierna letterlijk opgenomen,*
- *de bijzondere voorwaarden voor onderaannemingen en/of de algemene voorwaarden voor aankoop en uitvoering, die deze van de verkoper vervangen en bij voorrang van toepassing zijn,*
- *de hierna vermelde bijzondere voorwaarden."*

waarna dan de werken beschreven worden als "*werken in regie aan 35,00 euro per uur*".

Evenwel is het zo dat:

- 1) het bijzonder bestek, dat deel uitmaakt van de aannemingsovereenkomst tussen de VME en SIGNINA, niet als bijlage aan de bestelbon werd gevoegd. Dit blijkt uit de vermelding van de bijlagen in fine van het document, waar enkel als bijlage worden vermeld: *“de algemene voorwaarden van SIGNINA voor aankoop en uitvoering en de bijzondere voorwaarden van SIGNINA voor onderaanneming”*.
- 2) zelfs al diende DE BEUCKELAER zijn werken uit te voeren volgens de regels van de kunst en hij geen slaafse uitvoerder mocht zijn van instructies van de bouwheer, de hoofdaannemer en of de architect indien hij op basis van zijn eigen beroepsbekwaamheid wist of moest weten dat wat hem opgedragen werd niet overeenstemde met de regels van de kunst en/of zou leiden tot gebrekkig werk, kan haar in onderhavig specifiek geval niet worden verweten dat zij aan haar zorgvuldigheidsplicht om te informeren naar het bestaan/de inhoud van een/het bestek zou zijn tekortgeschoten nu (volgende elementen samen genomen):
 - zij opdracht kreeg tot werken die niet in het bestek voorzien waren. In die zin is ook de verwijzing door SIGNINA naar (1) de *“transparantieclausule”* die is opgenomen in haar bestelbon en waarin wordt gezegd dat *“de onderaannemer zich ertoe verplicht om de werken uit te voeren ... volgens de bepalingen van de lastenboeken”*, en (2) naar haar *“bijzondere aannemingsvoorwaarden”* waarin wordt gestipuleerd dat de onderaannemer de werken zal uitvoeren *“conform de lastenboeken, het beschrijvend bestek, de plannen en bescheiden opgemaakt door de bouwheer van de algemene aanneming”* in onderhavig specifiek geval niet dienstig,
 - dit bestek door SIGNINA ook niet werd gevoegd/meegedeeld,
 - SIGNINA, die zelf onder meer gespecialiseerd is in grote gevelrenovaties, haar uitdrukkelijk instrueerde een bepaald product te gebruiken, m.n. een product van de firma Knaufl: UP 310, wat genoegzaam blijkt uit het schrijven van SIGNINA aan DE BEUCKELAER van 23 mei 2005 waarin wordt gezegd: *“Bij het nakijken van het dossier hebben wij moeten vaststellen dat U aan ons wel de gevraagde cementering nl. UP 310 aanrekent. Wij waren ons dus van geen kwaad bewust en betaalden dan ook de volledige facturen.”*,
 - het door SIGNINA opgelegde product (zowel als het door haar effectief gebruikte product – zie hierna) geschikt is voor bekleding van buitengevels, doch niet in combinatie met het gewapend verfsysteem dat er vervolgens werd op aangebracht en waaromtrent zij niet voorafgaandelijk werd geïnformeerd.

Het is juist dat DE BEUCKELAER vervolgens een product UP 210 heeft gebruikt, doch beide producten betreffen een kalkgebonden cementmortel, zodat zelfs indien DE BEUCKELAER het exacte door SIGNINA voorgeschreven product had gebruikt, het probleem van onverenigbaarheid met het verfsysteem zich eveneens zou hebben voorgedaan.

SIGNINA wist (overigens net zoals de architect) dat op de als meerwerk bestelde pleisterlaag een gewapend verfsysteem zou worden aangebracht. Zij verstreekte haar onderaannemer DE BEUCKELAER daarover geen adequate informatie maar instrueerde hem een bepaald product te gebruiken dat niet geschikt was om hierop vervolgens het gewapende verfsysteem aan te brengen. In die omstandigheden kan DE BEUCKELAER (die voor zover als aangetoond ook geen verdere specifieke, laat staan afwijkende instructies ontving van de ontwerper DE POORTERE) niet worden verweten dat zij het bijzonder bestek (waarin haar (meer)werken niet eens waren opgenomen) niet heeft opgevraagd (waarbij haar meerwerken niet voorzien waren) teneinde op deze wijze te achterhalen welke bekleding of welk specifiek verfsysteem vervolgens al of niet nog zou worden aangebracht op haar specifiek door SIGNINA besteld meerwerk.

Spijts hetgeen SIGNINA in syntheseconclusie voor het hof opwerpt, is het hof op basis van het bovenstaande van oordeel dat de aansprakelijkheid van DE BEUCKELAER niet is aangetoond.

Waar het hof zich daarbij gebaseerd heeft op de inhoud van de stukken waarnaar verwezen werd en niet op het advies van de deskundige, valt de kritiek die SIGNINA in conclusies opwerpt ten aanzien van diens advies, en m.n. ten aanzien van de vraag of hij zijn opdracht en/of technische adviesbevoegdheid al of niet is te buiten gegaan, niet verder te ontmoeten.

Gelet op het vorenstaande, verwijst SIGNINA eveneens tevergeefs naar de passage uit de "transparantieclausule" waar staat dat "in de hoedanigheid van gekwalificeerd specialist, de onderaannemer de volle verantwoordelijkheid aanvaardt van zijn werken (...) en hij Koen BATSLEER NV (SIGNINA) schadeloos zal houden voor alle schadelijke gevolgen voortkomend uit een tekortkoming zijnentwege, hoe gering deze tekortkoming ook moge zijn." Zoals gezegd heeft DE BEUCKELAER het hem opgedragen specifieke meerwerk conform de instructies van SIGNINA uitgevoerd, zonder dat hem kan worden verweten niet verdere informatie te hebben ingewonnen middels het bijzonder bestek (waarin deze werken niet waren voorzien) en die SIGNINA hem niet heeft verstrekt, terwijl niet blijkt dat het aanbrengen van het product niet volgens de regels van de kunst zou zijn gebeurd.

7.4. Wat betreft de vrijwaringsvordering van hoofdaannemer SIGNINA tegenover haar onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK (thans in falig) en de tegeneis van laatstgenoemde tegenover SIGNINA inzake het saldo voor uitgevoerd werk.

DE MUYNCK verkreeg in het voorjaar 2005 opdracht van SIGNINA, zelf een specialist inzake grote gevelrenovaties, tot het uitvoeren van de schilderwerken middels bestelbon van KB/HVH-1515 van 16 maart 2005, nadat de pleisterwerken in het najaar 2004 waren uitgevoerd.

Er is niet betwist dat DE MUYNCK de schilderwerken heeft uitgevoerd conform wat bepaald was in het bijzonder bestek en in de bestelbon, met de daarin specifiek voorgeschreven producten en met naleving van de voorschriften van de producent.

DE MUYNCK vermocht niet te bevroeden dat bij het uitvoeren van pleisterwerken als meerwerk in het najaar 2004 door SIGNINA (weze het door haar onderaannemer), die onder meer gespecialiseerd is in gevelrenovaties en die op de hoogte was dat op de pleister een gewapend verfsysteem zou worden aangebracht, een met een gewapend verfsysteem niet compatibele kalk gebonden cementmortel was gebruikt en diende daar in de gegeven omstandigheden ook geen verder onderzoek naar te verrichten.

De vrijwaringsvordering van SIGNINA ten aanzien van DE MUYNCK (die thans in faling is), is niet gegrond; de tegeneis van DE MUYNCK in betaling van het saldo van de (onder)aannemingsprijs (die cijfermatig niet betwist wordt) is gegrond.

8. Wat betreft de gedingkosten.

Hoofdaannemer SIGNINA is in essentie in het ongelijk gesteld ten aanzien van de VME, onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER en onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK en wordt daarom verwezen in de gedingkosten gevallen in deze procesverhoudingen.

De VME is in het ongelijk gesteld ten aanzien van architect DE POORTERE en wordt verwezen in de gedingkosten gevallen in deze procesverhouding.

Omtrent de verwijzing van DE MUYNCK in de gedingkosten gevallen in eerste aanleg aan de zijde van SIKA in de procedure ten gronde, werd geen hoger beroep ingesteld. Waar geen hoger beroep is ingesteld tegen SIKA (behoudens dan de betwisting door SIGNINA van haar verwijzing in de kosten kort geding gevallen aan de zijde van SIKA, wat geen aanleiding geeft tot het vereffenen van een rechtsplegingsvergoeding), vallen geen gedingkosten in hoger beroep in haren hoofde te begroten; inzonderheid kan zij ten aanzien van niemand aanspraak maken op een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep, nu (onverminderd wat hiervoor werd gezegd omtrent de gedingkosten kort geding) niemand ten aanzien van haar in hoger beroep in het ongelijk werd gesteld.

De rechtsplegingsvergoedingen worden begroot op het geïndexeerde basisbedrag bedoeld in art. 2 van het KB van 26 oktober 2007 voor een in geld waardeerbare (hoofd)vordering tussen 20.000,01 euro en 40.000,00 euro, d.i. 2.200,00 euro in eerste aanleg en 2.400,00 euro in hoger beroep; in weerwil van wat bepaalde partijen voorhouden, blijken er geen gronden om daarvan af te wijken.

Aan het faillissement van DE MUYNCK wordt, gelet op de bijstand van een raadsman gedurende een belangrijk deel van de procedure in hoger beroep (waarbij

syntheseconclusies werden neergelegd) wat de procedure in hoger beroep betreft pro rata de helft van de basis rechtsplegingsvergoeding toegekend.

Wat het kort geding betreft en de daaruit voortvloeiende expertise, worden de rechtsplegingsvergoedingen/aanvullende rechtsplegingsvergoedingen bepaald op basis van het tarief dat bij inwilliging van de vordering tot aanstelling van een deskundige van toepassing was.

De kosten kort geding, gevallen aan de zijde van SIKA, blijven ten laste van SIGNINA en worden hierna opnieuw begroot.

9.

Alle anders luidende conclusies worden door het Hof verworpen als ongegrond, niet dienend en/of irrelevant.

**OM DIE REDENEN,
HET HOF,**

recht doende op tegenspraak.

Gelet op artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken.

Voegt de zaken 2016/AR/650 en 2016/AR/1047 samen.

Verklaart de beide hogere beroepen en alle incidentele beroepen ontvankelijk en (slechts) in navolgende mate gegrond.

Doet het bestreden vonnis (wel te verstaan in de mate dat het bestreden is – wat niet het geval is in de mate dat geen vordering ten aanzien van SIKA, en inzonderheid geen vrijwaringsvordering van DE MUYNCK jegens SIKA werd ingewilligd, dat de tegeneis van SIKA ten aanzien van DE MUYNCK werd ingewilligd en dat laatstgenoemde in de gedingkosten van de procedure ten gronde werd verwezen gevallen in haar procesverhouding met SIKA) teniet in de mate dat het strijdig is met het hierna bepaalde.

1. Wijst de vordering van de VME ten aanzien van de architect als laattijdig, en verstaat daarbij dat in de mate dat deze vordering al ontvankelijk zou zijn, zij in elk geval niet gegrond is.
2. Verklaart de vordering van de VME ten aanzien van hoofdaannemer SIGNINA ontvankelijk en in navolgende mate gegrond.

Veroordeelt SIGNINA om te betalen aan de VME 35.519,36 euro, meer de gerechtelijke rente aan gemeenrechtelijke wettelijke rentevoet bedoeld bij de wet van 5 mei 1865 vanaf 29 november 2011 tot algehele betaling.

Wijst het meer gevorderde af als ongegrond.

3. Wijst de vrijwaringsvordering van hoofdaannemer SIGNINA ten aanzien van onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER af als ongegrond.

4. Wijst de vrijwaringsvordering van hoofdaannemer SIGNINA tegen onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK af als ongegrond.

5. Veroordeelt hoofdaannemer SIGNINA tot het betalen aan SCHILDERWERKEN DE MUYNCK de som van 10.000,00 euro, meer de rente aan de rentevoet van art. 5 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties vanaf de vervaldag van de factuur tot algehele betaling en meer een schadebeding herleid tot 10 % of 1.000,00 euro.

6. Oordelend over de gedingkosten:

Verwijst SIGNINA in de gedingkosten gevallen aan de zijde van (1) de VME, (2) DE BEUCKELAER en (3) DE MUYNCK, die enkel als volgt nuttig te begroten vallen:

- in hoofde van de VME:
 - o rechtsplegingsvergoeding kort geding: 237,98 euro
 - o aanvullende rechtsplegingsvergoeding expertise kort geding: 59,49 euro
 - o rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg: 2.200,00 euro
 - o expertisekosten ROYER: 3.459,54 euro
 - o rechtsplegingsvergoeding hoger beroep: 2.400,00 euro
- in hoofde van onderaannemer pleisterwerken DE BEUCKELAER:
 - o rechtsplegingsvergoeding kort geding: 237,98 euro
 - o aanvullende rechtsplegingsvergoeding expertise kort geding: 59,49 euro
 - o rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg: 2.200,00 euro
 - o rolrecht hoger beroep: 210,00 euro
 - o rechtsplegingsvergoeding hoger beroep: 2.400,00 euro
- in hoofde van onderaannemer schilderwerken DE MUYNCK:
 - o rechtsplegingsvergoeding kort geding: 237,98 euro
 - o aanvullende rechtsplegingsvergoeding expertise kort geding: 59,49 euro
 - o rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg: 2.200,00 euro
 - o (pro rata) rechtsplegingsvergoeding hoger beroep: 1.200,00 euro

Verwijst SIGNINA ook in de kosten van het kort geding, gevallen aan de zijde van SIKA, en begroot ze op:

- o rechtsplegingsvergoeding kort geding: 237,98 euro

- aanvullende rechtsplegingsvergoeding expertise kort geding: 59,49 euro

Verwijst de VME in de gedingkosten gevallen aan de zijde van architect DE POORTERE, die enkel als volgt nuttig te begroten vallen:

- rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg: 2.200,00 euro
- rechtsplegingsvergoeding hoger beroep: 2.400,00 euro.

Aldus gewezen door de **negende kamer** van het Hof van beroep te Gent, recht doende in burgerlijke zaken, samengesteld uit:

De heer M. Baranyai

Raadsheer, wn. voorzitter

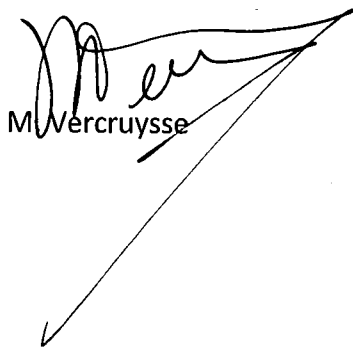
en uitgesproken door de wn. voorzitter van de kamer in openbare terechtzitting op

éénentwintig juni tweeduizend en negentien,

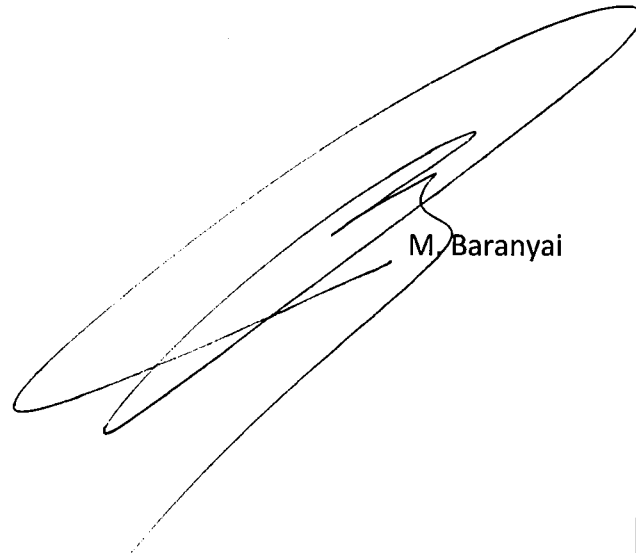
bijgestaan door

Mevrouw M. Vercruysse

Griffier.

M. Vercruysse

M. Baranyai

